

VIERASKASVILAJIEN HÄVITTÄMISHANKE

Vieraslajit uhkaavat luonnon monimuotoisuutta, syrjäyttävät alkuperäisiä lajeja ja aiheuttavat ekologisia sekä taloudellisia haittoja. Tämän hankkeen tavoitteena on torjua ja hävittää haitallisia vieraslajeja tietyillä alueilla sekä ennaltaehkäistä niiden leviämistä. Kokemällä kasvaa ainakin useita hävitettäviä kasvilajeja, kuten jättipalsami, jättiputket, lupiini ja kurturuus. Hankkeessa keskitytään jättipalsamin hävittämiseen. Haitalliset vieraslajit ovat suurin uhka luonnon monimuotoisuudelle ja ne voivat aiheuttaa peruuttamatonta haittaa.

Hanke on maiseman- ja luonnonperinnön säilyttämiseen tähtäävä yleishyödyllinen kehittämishanke.

HANKKEEN NIMI

Vieraskasvilajien hävittämishanke

HAKIJA

Kokemäen kaupunki/Virtaamo-Kokemäki
PL 27, 32801 Kokemäki
Tulkkilantie 2, 32800 Kokemäki
kokemaki(a)kokemaki.fi
Y-tunnus 0203925-9

Hankkeen hakija on Virtaamo-Kokemäki. Kokemäen kaupunki on työllisyysalueuudistuksen ja työllisyyden kuntakokeilun päättymisen vuoksi siirtynyt uuteen toimintamalliin, joka on nimetty Virtaamoksi. Tämä malli keskittyy alle 30-vuotiaiden nuorten työllistymisen ja arjen hallinnan tukemiseen. Virtaamo yhdistää työpajatoiminnan ja nuorisotyön, tarjoten monipuolisia palveluita nuorille.

HANKKEEN TARVE JA TAUSTA

Vieraskasvilajit ovat haitallisia monista syistä, erityisesti silloin, kun ne leviävät hallitsemattomasti ja uhkaavat paikallista ekosysteemiä. Tässä tärkeimmät syyt niiden haitallisuuteen

Kilpailu alkuperäisten lajien kanssa – Vieraskasvit voivat syrjäyttää alkuperäiset kasvit kilpailemalla valosta, vedestä ja ravinteista. Tämä voi johtaa alkuperäisten kasvilajien harvinaistumiseen tai jopa häviämiseen.

Ekosysteemien häiriintyminen – Vieraslajit voivat muuttaa maaperän koostumusta, veden kiertoa tai ravinteiden saatavuutta, mikä voi vaikuttaa negatiivisesti koko ekosysteemiin.

Haitat eläimistöille – Monet alkuperäiset eläinlajit ovat riippuvaisia tietyistä kasveista ravinnoksi tai suojaksi. Vieraslajit voivat korvata alkuperäisiä kasveja, jolloin eläimet menettävät elinympäristönsä ja ravinnonlähteensä.

Leviäminen nopeasti ilman luontaisia vihollisia – Vieraskasveilla ei usein ole luonnollisia tuholaisia tai sairauksia uusilla alueilla, mikä antaa niille etulyöntiaseman ja mahdollistaa nopean leviämisen.

Taloudelliset haitat – Vieraskasvit voivat aiheuttaa suuria kustannuksia esimerkiksi maa- ja metsätaloudelle, koska ne voivat vähentää viljelykasvien tuottoa, tukahduttaa taimikoita tai lisätä torjuntakustannuksia.

Terveydelliset vaikutukset – Jotkut vieraskasvilajit, kuten jättiputket, voivat olla haitallisia myös ihmisille aiheuttaen esimerkiksi allergisia reaktioita tai ihoärsytystä.

HANKKEEN TAVOITTEET

- Vieraskasvilajihankkeiden tavoitteena on torjua haitallisia vieraskasveja, suojella luonnon monimuotoisuutta, lisätä tietoisuutta sekä kehittää ennakoivia toimia.
- Torjua ja poistaa haitallisia vieraskasvilajeja valituilla alueilla.
- Ehkäistä uusien vieraslajien leviämistä.
- Lisätä tietoisuutta vieraslajien vaikutuksista ja torjuntakeinoista.
- Luoda pysyvä toimintamalli vieraslajien hallintaan.

HANKKEEN TOIMENPITEET JA TOTEUTUSTAPA

Hankkeeseen palkataan kaksi työntekijää 50% työajalla yhteensä kuuden kuukauden jaksolle kahden vuoden aikana. Työ jakautuu kahdelle vuodelle niin, että molempina vuosina työjaksoja on yhteensä kolme kuukautta. Työjaksot jakautuvat seuraavasti: touko-kesäkuu sekä elokuu-syyskuu. Lisäksi hankkeeseen osoitetaan työn johdollista työpanosta, jonka tehtävänä on toiminnan organisointi.

Kartoitus ja suunnittelu: Selvitetään vieraslajien esiintymisalueet ja laajuus.

Torjunta: Käytetään tehokkaita ja ympäristöystävällisiä menetelmiä, kuten:

Mekaaninen poisto (käsini kitkeminen, niitto).

Kemiallinen torjunta (harkiten ja vain, jos muut keinot eivät riitä).

Seuranta ja arviointi: Seurataan torjuntatoimenpiteiden vaikutuksia ja tarvittaessa tehdään lisätoimia.

Viestintä ja koulutus: Järjestetään tiedotustilaisuuksia, koulutuksia ja jaetaan tietoa alueen asukkaille ja maanomistajille.

JÄTTIPALSAMIN HÄVITTÄMINEN ON HELPPOA

- Jättipalsami leviää tehokkaasti siementen avulla, kasi pitää kitkeä viimeistään kukinta-aikaan ennen kuin siemenet pääsevät kypsymään. Jos siementen leviämisen pystyy estämään, jättipalsami voi hävitä alueelta nopeasti.
- Pienen kasvuston voi kitkeä kasvi kerrallaan, iso kasvusto kannattaa niittää. Myös pienet jättipalsamin versot pitää poistaa, koska nekin tuottavat siemeniä. Kasvukauden ajan on hyvä seurata, nouseeko maasta uusia versoja.
- Jättipalsamin hävityksessä on onnistuttu, kun kolmantena kesänä kasvin hävittämisestä alueelta ei löydy enää uusia taimia.
- Erityisiä suojarusteita jättipalsamin kitkemiseen ei tarvita.

MILLAISIA RISKEJÄ HANKKEESEEN SISÄLTYY JA MITEN NIIHIN VARAUDUTAAN?

Työvoima

Kaikkien hävittäminen - tarpeeksi laajalla kartoituksella

MITEN HUOMIOIDAAN KESTÄVÄN KEHITYKSEN PERIAATTEET?

Hankkeen ajatuksena on vieraslajien hävittäminen, mikä on itsessään kestävää kehitystä. Kestävän kehityksen periaatteet huomioidaan turvaamalla luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojellen ekosysteemejä, jotta ympäristö säilyy elinkelpoisena tuleville sukupolville. Lisäksi kulttuurinen kestävyys näkyy siinä, että paikallista perintöä ja monimuotoisuutta arvostetaan ja vaalitaan osana kestävää kehitystä.

TOIMINTA-ALUE, KOHDERYHMÄ, HYÖDYNSAAJAT SEKÄ AIKATAULU

Hankkeen toiminta-alue on Kokemäki. Vieraskasvilajien hävittäminen tapahtuu Kokemäen kaupungin omilla, paikallisten yhteisöjen ja yksityisten mailla. Hankkeesta tehdään tiedotteita, jossa kerrotaan hankkeesta ja selvitetään haitallisten vieraskasvilajien esiintymisen laajuutta.

Hanke alkaa kartoittamalla ja suunnittelemalla hankkeen kohteita ja miten vieraslajien hävittämistä lähdetään toteuttamaan. Hankkeen aloituspäivä on 7.4.2025. Hankkeen kenttätyöt eli kasvien torjuntatyöt tapahtuvat touko – syyskuun välisenä aikana. Seuranta, arviointi, viestintä ja koulutus tapatuvat torjuntatöiden jälkeen. Hanke toteutetaan kaksivuotisena.

MITEN HANKKEEN TOTEUTUMISTA ARVIOIDAAN?

Hankkeen etenemistä seurataan säännöllisesti ja tuloksista raportoidaan rahoittajille. Seurannassa hyödynnetään valokuvadokumentointia ja asiantuntija-arvioita.

MITEN HANKKEESSA SYNTYVÄÄ TOIMINTAA JATKETAAN HANKKEEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN?

Hankkeen tavoitteena on luoda pysyvä toimintamalli vieraslajien torjumiseksi. Tulosten pohjalta arvioidaan, tarvitaanko lisäresursseja ja jatkohankkeita alueen luonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseksi.

VIESTINTÄ

Viestintä toteutetaan selkeillä ja kohdennetuilla keinoilla, kuten verkkosivuilla, somekampanjoilla ja tiedotteilla. Lisäksi hyödynnetään yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa ja kannustetaan kansalaisten osallistumista esim. talkoisiin.

HANKKEEN KUSTANNUSARVIO

Kustannuslaskelma Vieraslajien hävittämishanke

	2025	2026
Työvälineet	2000,00	
Suojavarusteet	500,00	500,00
Kasvimassan kuljetus	500,00	500,00
Työntekijöiden kilometrit	500,00	500,00
Palkat (3kk 0,5 htv x 2)	6391,76	6391,76
Sivukulut	1406,19	1406,19
Työnjohto palkat 0,1 htv x 3kk	889,79	889,79
Sivukulut	195,75	195,75

yhteensä 12383,49 10383,49

	2025	2026
Haettava hankerahoitus 70%	8668,44	7268,44
Oma osuus 30%	3715,05	3115,05